

Recuperar el vincle amb els fills, rebaixar les expectatives i frenar la soledat

Un informe del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa constata que les cuidadores supleixen les mancances de les institucions públiques

«Les cuidadores 24 hores» són majoritàriament dones que assumeixen les feines de la llar i atenen persones dependents, a més del títol d'un informe del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa que mostra la seva realitat. Moltes són parelles –sobretot–, mares o filles de qui cuiden, però aquesta feina invisible i amb una forta sobrecàrrega física i emocional recau cada vegada més en dones d'origen estranger. En aquest cas, els greuges implícits de l'activitat augmenten per la indefensió de viure sola en un país sense tenir la documentació en regla.

En una comarca amb un índex de sobreenvelliment molt alt, els professionals dels serveis socials han detectat que la situació de les cuidadores és «salvatge, d'esclavatge», tal com la descriu la directora del consorci, Teia Fàbrega. Davant d'això, van decidir aprofundir-hi amb un estudi que preguntava directament a elles sobre els detalls i les condicions de la seva feina, amb l'objectiu de radiografiar-ne les necessitats. Per Fàbrega, «teníem l'obligació de fer visible el que vèiem diàriament als municipis» i, alhora, afrontar-ho des del punt de vista de l'ocupació, un àmbit en el qual pateixen moltes dificultats.

El Departament de Treball, Afers socials i Famílies a Girona «va entomar el plantejament inicial» del Consorci d'Acció Social –diu Fàbrega–, que va interpel·lar les famílies contractadores a través d'un fulletó que els recorda deures i responsabilitats amb les cuidadores i treballadores de la llar; com ara empadronar-les. Un grup de treball específic creat per l'administració gironina projecta estendre la campanya informativa a la resta del territori.

«Enormes costos personals»

En relació amb l'empadronament d'aquestes dones que no tenen permís de residència, l'organisme garrotxí ofereix la seva adreça com a alternativa quan els ajuntaments es neguen a fer-ho. La directora lamenta que aquest «és un tema recurrent que depèn de la interpretació de la llei, de la voluntat política a l'hora de posar més o menys facilitats» i recorda que «només és un registre que no requereix documentació, però dona dret a l'educació, la salut...».

Parlar amb les afectades i recollir-ne les preocupacions requeria temps, però pocs recursos econòmics, mentre que els projectes que el consorci té en cartera des que va comprovar la magnitud del problema sí que necessiten certa inversió. Fàbrega aclareix que són iniciatives per ajudar unes treballadores que, tal com afirma l'informe, fan una «enorme contribució en la provisió del benestar, sovint suplint les mancances de les institucions públiques i carregant amb enormes costos personals».

Si es posa el focus en les cuidadores alienes a la família, les conclusions de l'estudi subratllen que, especialment les migrants sense documentació, «es veuen abocades a situacions extremadament precàries»; que s'agreugen per a les dones que treballen des de fa anys i ni tan sols poden empadronar-se. Un altre factor rellevant és la gran responsabilitat que se'ls exigeix, ja que solen cuidar persones amb un alt grau de dependència; una tasca per a la qual no s'han format i senten que no se les valora.

Les consultes van posar de manifest que els principals motius de descontentament són els sous baixos, les jornades laborals maratonianes i la falta de temps propi. També van comprovar que l'habitatge sol anar lligat a la feina i que perdre-la comporta quedar-se sense un lloc per viure, «cosa que explica que –segons el document– les cuidadores estiguin disposades a buscar ràpidament una nova feina i a acceptar tot tipus de condicions».

Per pal·liar alguns problemes, el consorci ofereix un servei de terapeutes familiars per ajudar a recuperar el vincle amb els infants, perquè –lament Fàbrega– «el procés és tan llarg que el perden i es crea una situació molt complexa per a mares i fills». Rebaixar les expectatives sobre la velocitat del reagrupament, que topa amb la Llei d'Estrangeria, és un dels assumptes que voldrien corregir i pel que han proposat al Fons català de Cooperació treballar al país d'origen –sobretot Hondures, a la Garrotxa– i informar les dones de fets que podrien millorar la situació posterior; com ara que la vinguda dels fills pot allargar-se anys. «Ens agradaria que tinguessin la màxima informació de la realitat que trobaran per adaptar millor la seva arribada», diu la directora.

Un altre focus obert és la formació a domicili, per exemple sobre com atendre una persona dependent, resoldre dubtes i vetllar per la salut de les cuidadores. La solitud que viuen és un altre motiu de preocupació, ja que «se senten molt soles, tenen el domicili on treballen com a únic vincle –incideix Fàbrega– i moltes dificultats per trobar temps per relacionar-se». Per compensar-ho, voldrien buscar un sistema virtual que permeti generar xarxes de relacions entre elles. La responsable del consorci adverteix, però, que «aquestes experiències necessiten recursos i suport de la Generalitat i d'altres agents que treballen en aquest àmbit».

Font del document:

https://www.diaridegirona.cat/comarques/2020/03/08/recuperar-vincle-fills-rebaixar-expectatives/1033168.html?utm_source=rss